

NAVODILA ZA VZORČENJE, TRANSPORT IN OPREDELITEV PUNKTATOV TELESNIH VOTLIN

1. Namen in področje uporabe

Priporočila KIKKB so namenjena osebju UKCL.

2. Postopek

Vzorec tekočine iz telesne votline odvzame zdravnik ob lokalni anesteziji pod sterilnimi pogoji in vzorči za laboratorijske preiskave v naslednjem vrstnem redu:

- mikrobiološke preiskave;
- citološke preiskave (levkociti, hemoglobin, hematokrit) v epruveto **z vijoličnim zamaškom** (antikoagulant K₃EDTA);
- biokemične preiskave in določitev relativne gostote v epruveto **z rdečim zamaškom** (brez antikoagulant);
- določitev pH v epruveto **z zelenim zamaškom** (antikoagulant Li heparin) ali **brizgo za plinsko analizo krvi** (anaeroben odvzem).

Na epruveto ali v LIS je **nujno potreben zapis vrste vzorca punktata** (plavralni, peritonealni, perikardialni, sinovialni, CAPD).

Punktat mora biti **v laboratoriju čim hitreje**, analiziran ali pravilno pripravljen za analizo mora biti najkasneje **v dveh urah po punkciji**. Vzorec namenjen za citološke analize do transporta vzorca v laboratorij hranite na sobni temperaturi.

Osnovni namen analize punktata telesnih votlin je njihova opredelitev v transudat ali eksudat, glede na rezultate laboratorijskih preiskav v punktatu in sočasno odvzetem serumu. Za opredelitev uporabljamo **Lightove** in **Rothov kriterij**.

Lightovi kriteriji za opredelitev punktata kot eksudata so:

- koncentracija celokupnih proteinov v punktatu **> 30 g/L**;
- količnik proteini_{punktat} / proteini_{serum} **> 0,5**;
- encimska aktivnost LDH v punktatu **> 3,3 µkat/L**, oz. večja od 2/3 serumske encimske aktivnosti;
- količnik LDH_{punktat} / LDH_{serum} **> 0,6**;

Priporočen **Rothov kriterij** za opredelitev punktata kot eksudata je:

- razlika v koncentraciji albumina: razlika albumin_{serum} – albumin_{punktat} **< 12 g/L**;

Pri opredeljevanju punktata telesnih votlin vrednotimo rezultate analiz punktata glede na rezultate istih analiz v serumu, zato je nujen sočasen odvzem venske krvi.

Prilagodil/i	Mag. E. Božnar Alič, spec. med. biokem., Mag. A. France-Štiglic, spec. med. biokem.		
Pregledal		datum	podpis
Odobril	Mag. E. Božnar Alič, spec. med. biokem.	Datum: 9.10.2013	podpis

Pregled predhodnih izdaj		
Izdaja	Opis sprememb/e dokumenta	Datum
1	Inicialna izdaja	9.10.2013